

KĄCIK PRAWNY

§

§



§

§

§

SZKOŁY

PODSTAWOWEJ NR 1

§



§

**Jeżeli jesteś osobą, która ukończyła 13 lat,
a nie ukończyła 17 lat poniesiesz
odpowiedzialność prawną
za popełnione czyny karalne.**

Czynem karalnym będzie skutek Twojego zachowania, postępowania czyli popełnienie wykroczenia lub przestępstwa.

Pamiętaj, że Twoje złe zachowania to również objawy demoralizacji, za które będziesz odpowiadał do 18 roku życia.

Demoralizacja

Odrzucenie obowiązujących norm moralnych, prowadzące do łamania prawa, rozwiązłości obyczajów itp. Demoralizacja jest wynikiem i jednocześnie przejawem nieprzystosowania społecznego nieletniego. Nie chodzi tutaj o zachowania jednostkowe, sporadyczne, izolowane, lecz o zespoły różnorodnych zachowań powtarzające się wielokrotnie i utrzymujące się.



Zachowania, które nazywane są przejawem demoralizacji to:

- **wulgarne słownictwo,**
- **wagarowanie, (uchylanie się od obowiązku szkolnego lub kształcenia zawodowego)**
- **wandalizm,**
- **ucieczki z domu,**
- **przedwczesne podejmowanie życia seksualnego,**
- **stosowanie agresji, przemocy,**
- **palenie papierosów, spożywanie alkoholu,**

- **zażywanie narkotyków i innych środków odurzających,**
- **udział w destrukcyjnych subkulturach, sektach,**
- **naruszenie zasad współżycia społecznego (szkodzenie innym),**
- **popęlnienie czynu zabronionego,**
- **udział w grupach przestępczych.**

Ustawa przewiduje, że zwalczanie demoralizacji nieletnich powinno być realizowane przy pomocy środków wychowawczych i poprawczych.

Środki wychowawcze mogą być stosowane wobec nieletnich, którzy wykazują objawy demoralizacji, jak również wobec tych, którzy popełnili czyn karalny.

Czyn karalny, to przestępstwo, przestępstwo skarbowe lub jedno z 12 wykroczeń określonych w Kodeksie Wykroczeń

Czyn karalny, to przestępstwo, przestępstwo skarbowe lub jedno z 12 wykroczeń określonych w Kodeksie Wykroczeń :

1.	art. 50a KW	Posiadanie niebezpiecznego narzędzia
2.	art. 51 KW	Zakłócanie porządku i spokoju publicznego
3.	art. 69 KW	Umyślne zniszczenie, uszkodzenie lub usunięcie znaku umieszczonego przez organ państwowy

4.	art. 74 KW	Niszczenie, uszkodzenie lub usunięcie znaku lub napisu ostrzegającego o niebezpieczeństwie
5.	art. 76 KW	Rzucanie przedmiotami w pojazd
6.	art. 85 KW	Samowolna zmiana znaku drogowego lub turystycznego
7.	art. 87 KW	Prowadzenie pojazdu mechanicznego po użyciu alkoholu lub środka odurzającego
8.	art. 119 KW	Kradzież lub przywłaszczenie
9.	art. 122 KW	Paserstwo
10.	art. 124 KW	Niszczenie cudzej rzeczy

11.	art. 133 KW	Nabycie biletów wstępu w celu odsprzedaży (spekulacja)
12.	art. 143 KW	Utrudnianie korzystania, uszkodzanie lub usuwanie urządzenia użytku publicznego

PRZESTĘPSTWA:

- **Wymuszenia rozbójnicze**
- **Rozboje**
- **Kradzieże rozbójnicze**
- **Kradzieże**
- **Kradzieże z włamaniem**
- **Bójki i pobicia**
- **Rozpijanie małoletniego (dostarczanie alkoholu, ułatwianie spożycia, nakłanianie do spożycia)**

- **Posiadanie, udzielanie, nielegalny obrót i nakłanianie do używania narkotyków**
- **Posiadanie niebezpiecznych narzędzi i przedmiotów stanowiących zagrożenie i mogących służyć do przestępstwa**
- **Groźby karalne**
- **Naruszenie nietykalności cielesnej**

NARUSZENIE NIETYKALNOŚCI CIELESNEJ:

Typowym działaniem jest uderzenie innej osoby (najczęściej ręką), może to być również np. kopnięcie, popchnięcie, przewrócenie, pociągnięcie za włosy, oplucie, rzucenie w osobę jakimś przedmiotem, oblanie wodą lub nieczystościami.

Art. 217 KK § 1. Kto uderza człowieka lub w inny sposób narusza jego nietykalność cielesną, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku.

§ 2. Jeżeli naruszenie nietykalności wywołało wyzywające zachowanie się pokrzywdzonego albo jeżeli pokrzywdzony odpowiedział naruszeniem nietykalności, sąd może odstąpić od wymierzenia kary.

§ 3. Ściganie odbywa się z oskarżenia prywatnego.

PRZEMOC JEST PRZESTĘPSTWEM!

Artykuł 207 § 1 Kodeksu karnego brzmi: Znęcanie się fizyczne lub psychicznie nad osobą najbliższą lub nad inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od sprawcy albo nad małoletnim lub osobą nieporadną ze względu na jej stan psychiczny lub fizyczny - podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do 5 lat.

Jeżeli czyn określony połączony jest ze stosowaniem szczególnego okrucieństwa, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od roku do lat 10.

Jeżeli następstwem czynu jest targnięcie się pokrzywdzonego na własne życie, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od lat 2 do 12.

W sytuacji, gdy nie ma dowodów na powtarzalność agresywnych zachowań można zastosować artykuł 156 KK i art. 157 KK.

RODZAJE PRZEMOCY:

- Przemoc fizyczna jest to wszelkiego rodzaju bezpośrednie działanie z użyciem siły, którego rezultatem jest nieprzypadkowe zranienie np. popychanie, obezwładnianie, policzkowanie, szczypanie, kopanie, duszenie, bicie otwartą ręką, pięścią lub przedmiotami, oblewanie wrzątkiem lub substancjami żrącymi, użycie broni, itp.**
- Przemoc psychiczna jest to działanie prowadzące do zniszczenia pozytywnego obrazu własnej osoby np.: wyśmiewanie, poniżanie, upokarzanie,**

zawstydzenie, narzucanie własnych poglądów, ciągle krytykowanie, kontrolowanie, ograniczanie kontaktów, stosowanie gróźb, szantażowanie.

- **Przemoc ekonomiczna jest to działanie mające na celu całkowite uzależnienie finansowe ofiary od sprawcy np. odbieranie zarobionych pieniędzy, okradanie.**
- **Zaniedbywanie to niezaspokajanie podstawowych potrzeb dziecka zarówno fizycznych, takich jak właściwe odżywianie, ubieranie, ochrona zdrowia, edukacja, jak i psychicznych jak poczucie bezpieczeństwa, doświadczania miłości i troski.**

CYBERPRZEMOC TO:

- **nękanie, szantażowanie i straszenie z użyciem sieci lub telefonu komórkowego,**
- **publikowanie bądź rozsyłanie ośmieszających zdjęć, informacji, filmów z użyciem Internetu lub telefonu,**

- **umieszczanie w Internecie lub z użyciem telefonu komórkowego ośmieszających zdjęć, filmów i informacji,**
- **podszycanie się pod inną osobę.**
- **W dniu 6 czerwca 2011 r. weszła w życie poprawka do ustawy – Kodeks karny, opublikowana w Dz.U.2011nr 72 poz. 381, uznająca cyberprzemoc, jak i stalking w Polsce za czyn zabroniony. Obecnie czyn ten podlega karze na podstawie art. 190a Kodeksu Karnego:**

1: Kto przez uporczywe nękanie innej osoby lub osoby jej najbliższej wzbudza u niej uzasadnione okolicznościami poczucie zagrożenia lub istotnie narusza jej prywatność, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.

2: Tej samej karze podlega, kto, podszywając się pod inną osobę, wykorzystuje jej wizerunek lub inne jej dane osobowe w celu wyrządzenia

jej szkody majątkowej lub osobistej.

3: Jeżeli następstwem czynu określonego w § 1 lub 2 jest targnięcie się pokrzywdzonego na własne życie, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od roku do lat 10.

NARKOTYKI

**Ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii
podlegają zachowania:**

- **Wytwarzanie, przetwarzanie, przerabianie środków odurzających lub substancji psychotropowych albo przetwarzanie słomy makowej**
 - **Wprowadzanie do obrotu środków odurzających, substancji psychotropowych lub słomy makowej.**
 - **Udzielanie innej osobie środka odurzającego.**
 - **Nakłanianie do użycia środka.**
 - **Udzielanie innej osobie środka odurzającego celem osiągnięcia korzyści majątkowej lub osobistej**
 - **Posiadanie środków odurzających lub substancji psychotropowych.**

Według Ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich zostały wyodrębnione trzy określenia osoby nieletniej:

1. Osoba do 18 roku życia, która wykazuje przejawy demoralizacji

**2. Osoba, po ukończeniu 13 roku życia - która nie ukończyła lat 17,
a która dopuściła się tzw. czynu karalnego**

3. Osoba w wieku do 21 lat, wobec której orzeczono środki wychowawcze

Przestrzegasz prawa - jesteś OK.

Jeżeli nie, to Sąd może podjąć decyzję o zastosowaniu wobec Ciebie środków wychowawczych lub poprawczych. Będzie to zależało od rodzaju popełnionych czynów karalnych lub przejawów demoralizacji.

Według Art. 6 Ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich Sąd rodzinny może zastosować wobec nieletnich:

- **upomnienie,**
- **zobowiązanie do przeproszenia pokrzywdzonego,**
- **zobowiązanie do naprawy szkody,**
- **odpowiedzialny nadzór rodziców,**
- **odpowiedzialny nadzór organizacji młodzieżowej lub osoby godnej zaufania,**
- **nadzór kuratora,**
- **zakaz prowadzenia pojazdów,**
- **skierowanie do ośrodka kuratorskiego,**
- **umieszczenie w młodzieżowym ośrodku wychowawczym,**
- **umieszczenie w młodzieżowym ośrodku socjoterapii,**
- **umieszczenie w placówce leczniczej,**
- **umieszczenie w zakładzie poprawczym.**

ZAPAMIĘTAJ:

- **Jeśli ktoś namawia Cię do popełnienia przestępstwa, czy wykroczenia wyraż zdecydowanie swój sprzeciw. Przeciwdstaw się przemocy, krzywdzeniu innych,**

odrzucaniu, wyśmiewaniu, zastraszaniu. Przemoc nie kończy się sama. Pierwszym krokiem do jej przerwania jest przełamanie izolacji i milczenia

- W trudnych sytuacjach zwróć się po pomoc do osób dorosłych którym ufasz – rodziców, wychowawców, psychologa, pedagoga szkolnego.**
- Dbaj o swoje bezpieczeństwo. Nie chwal się posiadaniem rzeczy wartościowych, takich jak telefon komórkowy, tablet, odtwarzacz mp3, biżuteria, pieniądze. Mogą one wzbudzać zazdrość i stać się przedmiotem rozboju lub kradzieży.**
- Zachowaj szczególną ostrożność wobec osób, które znane są ze stosowania przemocy. Postaraj się unikać miejsc, w których mógłbyś zostać zaatakowany, zaczepiony, pobity, okradziony.**

- **W przypadku gdy ktoś Cię zaatakuje, grozi pobiciem i nalega abyś oddał mu pieniądze lub cenne rzeczy, daj mu to, ale natychmiast poinformuj o tym fakcie osobę dorosłą, a także bezpośrednio powiadom Policję dzwoniąc na numer alarmowy 997 lub 112.**
- **W sytuacji zaczepek ze strony rówieśników nie podejmuj rozmowy, dyskusji, nie angażuj się w sprzeczki. Staraj się przebywać wśród rówieśników, na których pomoc możesz liczyć.**
- **Zawsze informuj rodziców dokąd idziesz i o której godzinie wrócisz. Postaraj się nie wracać samotnie do domu w godzinach nocnych.**

Art. 4 Ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich

Spółeczny obowiązek zawiadomienia o demoralizacji nieletniego lub popełnieniu przez niego czynu karalnego

§ 1. Każdy, kto stwierdzi istnienie okoliczności świadczących o demoralizacji nieletniego, w szczególności naruszanie zasad współżycia społecznego, popełnienie czynu zabronionego, systematyczne uchylanie się od obowiązku szkolnego lub kształcenia zawodowego, używanie alkoholu lub innych środków w celu wprowadzenia się w stan odurzenia, uprawianie nierządu, włóczęgostwo, udział w grupach przestępczych, ma społeczny obowiązek odpowiedniego przeciwdziałania temu, a przede wszystkim zawiadomienia o tym rodziców lub opiekuna nieletniego, szkoły, sądu rodzinnego, Policji lub innego właściwego organu.

- § 2. Każdy, dowiedziawszy się o popełnieniu czynu karalnego przez nieletniego, ma społeczny obowiązek zawiadomić o tym sąd rodzinny lub Policję.**
- § 3. Instytucje państwowe i organizacje społeczne, które w związku ze swą działalnością dowiedziały się o popełnieniu przez nieletniego czynu karalnego ściganego z urzędu, są obowiązane niezwłocznie zawiadomić o tym sąd rodzinny lub Policję oraz przedsięwziąć czynności nie cierpiące zwłoki, aby nie dopuścić do zatarcia śladów i dowodów popełnienia czynu.**

Instytucje, które mogą Ci pomóc:

Policja, Prokuratura, Pomoc społeczna, Służba zdrowia, Gminna komisja rozwiązywania problemów alkoholowych, Przedstawiciele oświaty, Organizacje pozarządowe. Ponadto:

Dziecięcy Telefon Zaufania Rzecznika Praw Dziecka - 0 800 12 12 12 to telefon skierowany do wszystkich dzieci, które potrzebują pomocy. Działa od poniedziałku do piątku od 8:15-20:00.

Numer 112 to numer alarmowy, pod który możesz zadzwonić, jeśli uważasz, że potrzebna jest interwencja policji, straży pożarnej lub pogotowia.

Fundacja Dajemy Dzieciom Siłę uruchomiła bezpłatny telefon zaufania dla dzieci i młodzieży. Jeżeli potrzebujesz pomocy – możesz zadzwonić pod numer 116 111. Telefon działa codziennie w godzinach 12:00 – 22:00. Pytania możesz też zadawać przez stronę internetową: www.116111.pl

Niebieska Linia to Ogólnopolskie Pogotowie dla Ofiar Przemocy w Rodzinie. Jeśli czujesz, że zostałeś pokrzywdzony, skontaktuj się z Pogotowiem przez e-mail pogotowie@niebieskalinia.pl lub skorzystaj z całodobowego Ogólnopolskiego Telefonu dla Ofiar Przemocy w Rodzinie: 800 120 002.

Telefon 800 100 100 oferuje wsparcie i informacje rodzicom i nauczycielom, których dzieci i podopieczni są narażeni na kłopoty związane m.in. z przemocą online, z uzależnieniami czy też w związku z korzystaniem np. z telefonów komórkowych. Pomoc jest bezpłatna i anonimowa; skontaktować się można również przez formularz <http://800100100.pl/napisz> lub pisząc e-mail na pomoc@800100100.pl

Dyżurnet.pl – tu możesz zgłaszać informacje o nielegalnych i niepokojących Cię treściach w Internecie. Jeśli specjaliści z dyżurnet.pl uznają, że znalezione przez Ciebie treści są nielegalne – poinformują o tym policję lub prokuraturę. Twoje zgłoszenie może być anonimowe. Nielegalne treści zgłoś za pomocą formularza internetowego: <https://dyzurnet.pl/formularz.html>. Możesz także napisać maila na adres: dyzurnet@dyzurnet.pl lub zadzwonić pod całodobowy numer telefonu: **0 801 615 005**.

MONAR jest stowarzyszeniem, które niesie pomoc osobom uzależnionym od narkotyków, zakażonym wirusem HIV czy bezdomnym. W tej sprawie można napisać na adres pomoc@monar.org, <http://www.monar.org/pl/>

Ogólnopolski Telefon Zaufania Narkotyki – Narkomania, to numer, pod którym uzyskasz pomoc oraz wsparcie, jeśli Twój problem (lub osoby z Twojego otoczenia) związany jest z narkotykami i uzależnieniem od narkotyków – zadzwoń pod **801 199 990**. Telefon jest czynny codziennie od 16:00 do 21:00.

